Dosarul nr. **2a-913/24** judecătoria Orhei Sediul Central
Judecător Eugeniu Ciubotaru

D E C I Z I E
04 martie 2025

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
În componenţa
Preşedintele ședinței, judecător Stanislav Grosu
Judecătorii Alina Țihonschi, Radu Holban

examinând, în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel declarată de CA „General Asigurări" SA prin intermediul avocatului Botnari Veaceslav împotriva hotărârii Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de CA „General Asigurări" SA împotriva lui Lilian Munteanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată, prin care acţiunea a fost admisă parțial,-

a c o n s t a t a t:

Pretențiile reclamantului:

La data de 04 martie 2024, SA „General Asigurări", reprezentată de avocatul Veaceslav Botnari, s-a adresat Judecătoriei Orhei (sediul Central) cu o cerere de chemare în judecată împotriva lui Lilian Munteanu privind încasarea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a indicat că, la 30 mai 2022, pârâtul, conducând autovehiculul de model Renault Clio Symbol cu n/î *****, a încălcat prevederile Regulamentului circulației rutiere şi a produs un accident rutier în urma căruia a fost deteriorat automobilul de model Dacia Sandero cu n/î *****.

A menționat că vina pârâtului în comiterea contravenției a fost stabilită prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 30 mai 2022, fapt pentru care a fost amendat conform art. 242 alin. (1) Cod contravențional.

La 10 iunie 2022, a fost întocmit procesul-verbal de constatare a daunelor nr. 1532- 22-RCA prin care au fost stabilite deteriorările existente la automobilul persoanei păgubite în baza căruia evaluatorul independent, SRL „Eurotaxglass" a efectuat evaluarea nr. 1543 privind evaluarea pagubei.

Lilian Munteanu, vinovatul în producerea accidentului rutier, nu era inclus în contractul de asigurare de răspundere civilă auto la momentul producerii accidentului rutier pentru automobilul pe care îl conducea. Acest fapt, este confirmat prin contractul de asigurare nr. RCAI-006759529 din 02 iunie 2021.

SA „General Asigurări", a relevat că la 23 iunie 2022 a fost expediată o pretenție în adresa pârâtului, acordându-i-se termen de 30 zile fie pentru achitarea sumelor, fie pentru prezentarea la sediul companiei pentru a examina posibilitatea de achitare în rate a sumelor înaintate spre plată.

Reclamanta a solicitat încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 40 148,00 lei, taxei de stat în sumă de 1 656,00 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4 500,00 lei.

În drept, reclamanta și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art. 1856 Cod civil, precum și prevederile art. 29 lit. d), din Legea nr. 414-XVI din 22 decembrie 2006 privind asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagubele produse de autovehicule.

Poziţia instanţei de fond:

Prin hotărârea judecătoriei Orhei, sediul central din 14 iunie 2024 acțiunea civilă a fost admisă în parte, s-a încasat în beneficiul CA „General Asigurări” SA de la Lilian Munteanu despăgubirea de asigurare în mărime de 40 148,00 lei, taxa de stat în sumă de 1 655,88 lei și cheltuielile de asistență juridică în mărime de 3 000,00 lei. În rest pretențiile s-au respins.

Prin hotărârea suplimentară a judecătoriei Orhei, sediul central din 14 iunie 2024, s-a încasat de la Lilian Munteanu în beneficiul CA „General Asigurări”, cheltuielile de citare a pârâtului prin publicitate, în sumă de 235 lei.

Solicitarea apelantului:

La 08 iulie 2024 reprezentantul apelantului CA „General Asigurări” SA, avocatul Veaceslav Botnari a declarat apel nemotivat prin care a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii în latura respingerii acțiunii cu admiterea integrală a acțiunii.

Potrivit art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

După cum a fost indicat mai sus, apelanta CA „General Asigurări” a depus cerere de apel la 08.07.2024, contestând hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central), dispozitivul căreia a fost pronunțat la 14.06.2024. Astfel, Colegiul atestă și constată, că apelul a fost declarat în interiorul termenului acordat de lege.

Argumentele părţilor:

În motivarea apelului, apelantul a menţionat că, cu Hotărârea emisă de Judecătoria Orhei sediul Central, jud. Ciubotaru Eugeniu și anume în partea respingerii încasării integrale a cheltuielilor de judecată nu este de acord, astfel încât la data de 08.07.2024 a depus cerere de apel nemotivat.

Consideră hotărârea instanței de fond neîntemeiată și pasibilă de modificare.

Pentru încasarea cheltuielilor de judecată trebuie întrunite elemente și anume ca acestea să fie reale, necesare și rezonabile.

Onorariul determinat pentru prezenta cauză are la bază trei componente: a) Tariful orar b) Acțiunile întreprinse c) Timpul utilizat pentru acțiunile întreprinse.

Caracterul real al cheltuielilor de judecată, in concreto, a onorariului cerut se confirmă prin ordin de plată și factură fiscală, care confirmă că onorariul a fost real achitat și declarat în modul cuvenit organelor fiscale. De altfel instanța nu a negat caracterul real al onorariului.

Caracterul rezonabil poate fi abordat prin prisma a doua aspecte:

1. Rezonabilitatea tarifului orar – instanța nu a ridicat nici-o obiecție asupra tarifului orar convenit de apelant cu avocatul. De altfel tariful orar convenit este tariful minim recomandat de Uniunea Avocaților din Moldova.

Reclamantul a convenit cu avocatul asupra cuantumului minim al tarifului orar recomandat de Uniunea Avocaților anume deoarece cauza nu este una complexă. Prin urmare lipsa complexității a fost deja luată în calcul prin reducerea tarifului orar, fiind stabilită ce-a mai mică retribuție orară din cea recomandată de Uniunea Avocaților din Moldova.

2. Rezonabilitatea timpului folosit pentru fiecare acțiune în parte întreprinsă de avocat. Instanța nu a ridica nici-o obiecție cu privire la rezonabilitatea timpului folosit de avocat la fiecare acțiune în parte întreprinsă pe marginea acestei cauze.

Cheltuielile de judecată sunt pe cât se poate de rezonabile, ba chiar din contra deși conform raportului de activitate suma totală a onorariului a constituit suma de 5 655,39 lei, avocatul a apreciat onorariul său sub munca real prestată, stabilind suma de 4 500,00 lei.

Caracterul necesar al acestor cheltuieli poate fi abordat prin prisma a două aspecte:

1. Orice participant la proces are dreptul de a fi asistat de un avocat, respectiv, participarea avocatului poate fi considerată necesară.

2. Necesitatea poate fi abordată prin prisma acțiunilor întreprinse de avocat în această cauză concretă. Toate acțiunile pe care avocatul le-a întreprins au fost specificate într-un raport anexat la materialele cauzei. Faptul că avocatul nu a participat în ședințe a fost din start luat în considerație și în raportul avocatului nu a fost prevăzută o asemenea prestație a avocatului. Pentru participarea avocatul în ședințele de judecată, apelantul/reclamant trebuia să suportate cheltuieli suplimentare.

Instanța de fond nu a ridicat nici-o obiecție argumentată juridic asupra caracterului necesar al acțiunilor avocatului și respectiv cheltuielilor de asistență juridică în această cauză, ci doar s-a rezumat declarativ precum că unele acțiuni ar fi arbitrare și aleatorii fără a argumenta prin ce anume se manifestă.

Instanța a indicat că acțiunile din pct. 3 și 4 din raportul avocatului ar fi fost arbitrare, adică lipsite de necesitate.

Nu-i este clar apelantului în ce măsură este arbitrară activitatea avocatului privind întocmirea cererii de chemare în judecată, or anume aceasta a fost examinată de instanța de fond, și după cum se vede a fost admisă pe fond.

Nu pare a fi arbitrară nici pregătirea anexelor, or cererea de chemare în judecată este însoțită de anexe, iar acestea au fost utilizate de instanța de fond pentru motivarea pe fond a soluției sale.

Instanța de fond a mai motivat că onorariul solicitat ar fi fost prea mare deoarece subsemnatul a mai acordat asistență juridică în cauze similare și că în acest context, nu a avut nevoie de aptitudini speciale sau de mult timp.

În acest sens stabilește că în pct.3, a fost indicate 60 minute care a inclus aproximativ 45 minute pentru studierea dosarului de daună care conține un volum cel puțin dublu față de anexele selectate, precum și aproximativ 15 minute pentru studierea legislației aplicabile în partea ce privește dacă normele mai sunt în vigoare, care este legea aplicabilă acestor raporturi concrete în condițiile în care Legea 414/2006 a fost abrogată prin Legea 106/2022.

Cu privire la pct.4 - întocmirea cererii de chemare în judecată și pregătirea anexelor a utilizat 120 minute. Dintre acestea aproximativ o oră și un sfert până la o oră și 30 minute pentru întocmirea cererii de chemare în judecată.

Referitor la pregătirea anexelor, a comunicat că de către CA „General Asigurări” SA a fost prezentat avocatului dosarul de daune pe marginea cazului dat în copie. În baza acestuia anume avocatul a ales actele relevante cauzei care au fost prezentate drept anexe la cererea de chemare în judecată, le-a multiplicat în numărul necesare de copii pentru instanță și ceilalți participanți la proces și le-a transmis clientului pentru autentificarea pentru corespunderea cu originalul. Examinarea anexelor cu certitudine va permite a concluziona că ele toate sunt relevante și pertinente, și nu există acte „de umplutură” ceea ce permite de stabilit că ele într-adevăr au fost selectate.

Instanța de fond nu a ridicat nici o obiecție la timpii expuși în tabel, calificând integral ca fiind arbitrare acțiunile de la pct.3 și 4 - adică studierea materialelor și întocmirea cererii de chemare în judecată și anexelor.

Merită atenția că onorariul calculat potrivit timpilor indicați a fost de 5 655,39 lei, pe când cel solicitat a fost de 4 500,00 lei. Respectiv, onorariul solicitat este cu aproximativ 25% mai

redus decât cel calculat.

Cu privire la necesitatea aptitudinilor speciale relevă că acest aspect a fost luat în considerație prin faptul că la stabilirea tarifului orar s-a aplicat cuantumul minim recomandat de Uniunea Avocaților din Moldova. Dacă ar fi fost necesare aptitudini speciale s-ar fi aplicat un tarif mai mare.

Comentează că instanța de fond nu a ridicat nici-o obiecție asupra tarifului.

Este adevărat că a mai acordat asistență juridică în cauze similare, dar aceasta nu este argument pentru a reduce onorariul.

Urmând această logică ar putea spune că o instanță care examinează dosare de care a mai avut, ar trebui să i se reducă salariul întrucât judecătorul nu mai are nevoie de cunoștințe speciale sau mult timp pentru studiere. Consideră evidentă abordarea menționată ca fiind incorectă și manifestă disrespect reciproc între reprezentanții diferitelor profesii juridice.

Aprecierea instanței de apel:

Analizând argumentele apelului în raport cu materialele cauzei, colegiul civil consideră că apelul urmează a fi respins cu menținerea hotărârii instanței de fond din următoarele considerente.

Potrivit prevederilor art.385 lit.a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după de judecă apelul, este în drept să respingă apelul şi să menţină hotărârea primei instanţe.

Potrivit art.276^2 Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată şi alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

Valoarea acțiunii fără dobândă nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanţei din care considerente cauza a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă.

Potrivit art.276^3 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părţi de a examina cererea în şedinţă publică.

Potrivit prevederilor art.276^4 alin. (5) CPC RM instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător astfel, instanța de apel a examinat cererea de apel în procedura scrisă, fără citarea părților.

Potrivit art.373 alin.(1) și (2) Cod de procedură civilă, (1) instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărâri atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

Astfel, Colegiul se va referi asupra cheltuielilor de judecată suportate de apelanta în legătură cu asistența juridică acordată pentru serviciile avocațiale, or în latura încasării despăgubirii de asigurare în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată ce ține de achitarea taxei de stat, hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2024 nu a fost contestată prin urmare se prezumă a fi legală.

Într-o altă ordine de idei, Colegiul ține că remarce faptul că prima instanţă a examinat cauza sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material şi procedural, apreciind la justa valoare probele administrate în conformitate cu prevederile art. 130 Cod de procedură civilă, RM şi a pronunțat o hotărâre legală şi întemeiată.

În conformitate cu prevederile art.82 CPC, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Conform art.90 lit. i) Cod de procedură civilă, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistență juridică.

Conform prevederilor art.94, alin.(1) CPC, cu privire la repartizarea cheltuielilor de judecată între părţi, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă partial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Conform art.96 alin.(1), (1^1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

Se contestă indubitabil că în cadrul examinării cauzei civile interesele reclamantei au fost reprezentate de către avocatul Botnari Veaceslav, ce se confirmă prin mandatul nr.2110728 din 22.02.2024 (f.d. 6), pentru serviciile acestuia au fost achitate de către reclamantă conform bonului nr. 4475 din 11.10.24 suma de 4 500,00 lei (f.d. 25).

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2024 au fost încasate din contul pârâtului suma de 3 000,00 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică acordată reclamantului.

Revenind la prevederile art.96 alin.(1), instanța de apel relevă importanța noțiunilor de real, necesar şi rezonabil, de altfel Colegiul reține că la interpretarea acestora de la caz la caz, acordarea unei abordări referitor la realitate, necesitate şi rezonabilitatea compensării cheltuielilor de asistenţă juridică, apreciere îi acordă instanța în fața căreia s-a examinat litigiu.

Din normele menționate, raportate la practica aplicării de către instanţele judecătoreşti a legislaţiei despre încasarea cheltuielilor de judecată în cauzele civile, cît și pornind de la practica CtEDO, este necesar de reținut că cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime.

Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CtEDO se evidenţiază necesitatea prezentării, de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor, a următoarelor documente: a) dovada achitării onorariilor avocaţilor (copii de pe dispoziţiile de plată prin virament sau bonurile de plată); b) copia de pe facturile de strictă evidenţă, emisă pentru clienţi persoane juridice şi în alte cazuri stabilite de legislaţie; c) listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi a timpului aferent acestora (cu tariful şi orarul).

De altfel, Colegiul ține să menționeze Hotărârea nr. 19-02/27.05.2022 din 27 mai 2022 privind recomandările cuantumului onorariilor avocaţilor şi compensarea de către instanţele de judecată a cheltuielilor de asistență juridică prin care s-a aprobat modificările la recomandările privind cuantumul onorariilor avocaţilor și compensarea de către instanţele de

judecată a cheltuielilor de asistenţă juridică, potrivit căruia, conform pct. 16 din recomandare este indicat faptul că Pentru dovada cheltuielilor suportate, prin prisma practicii CEDO, se evidențiază necesitatea prezentării de către partea care pretinde compensarea cheltuielilor a următoarelor documente:

a. dovada achitării onorariilor avocaților (copii de pe dispozițiile de plată prin virament sau bonurile de plată);

b. copia de pe facturile de strictă evidență, emisă pentru clienți-persoane juridice și in alte cazuri stabilite de legislație;

c. listă detaliată a actelor/acțiunilor efectuate de avocat și timpului aferent acestora (cu tarifului orar).

Iar conform pct. 17 din recomandarea menționată, Pentru determinarea cuantumului compensației acordate, instanța de judecată, pentru a face o apreciere corectă, va mai ține cont de:

a) complexitatea cauzei; noutatea și dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță;
b) aportul avocatului la soluționarea cauzei;
c) timpul şi munca depusă de avocat;
d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoștințe tehnice speciale, cunoașterea profundă a unor reglementări de profil, cunoașterea limbilor străine, a altor, procedee de comunicare cu clienți specifici etc.);
e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare;
f) rezultatul obținut;
g) restricțiile de timp impuse de client și de circumstanțele cauzei;
h) natura și durata relației dintre avocat și client;
i) experiența, reputația și abilitatea avocatului;
j) justificarea și ponderea mijloacelor de apărare utilizate in cauză;
k) suma despăgubirilor pretinse/obținute în cauză;
l) alți factori, la discreția instanței.

Potrivit raportului de activitate a avocatului Botnari Veaceslav ce include timpul şi acţiunile efectuate de avocat, ultimul a indicat în total suma de 5 655,39 lei pentru cuantificarea acțiunilor realizate pentru acordarea asistenței juridice CA „General Asigurări” SA (f.d. 26).

Instanța de fond just a ajuns la concluzia compensa reclamantului suma de 3 000,00 lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, or instanța de fond a dat apreciere cuantumului raportului volumului de muncă acordat de avocat după intimat convingere, având în vedere normele menționate mai sus în ansamblu.

Potrivit art. 1 alin. (1) statutul nr. 0 din 29.01.2011 cu privire la Statutul Profesiei De Avocat, Profesia de avocat este liberă şi independentă, cu organizare, funcţionare şi conducere autonomă, stabilite în condiţiile Legii cu privire la avocatură nr.1260-XV din 19.07.2002, republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.159/582 din 04.09.2010, denumită în continuare Lege, şi ale prezentului Statut.

Potrivit art. 64 alin. (1) a statutului menționat, Munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice.

Alin. (2) al aceluiași articol stabilește că „Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. La

stabilirea onorariului, părţile pot ţine cont de recomandările organelor de conducere ale profesiei privind cuantumul onorariilor percepute în diverse categorii de cauze”.

Alin. (8), art. art. 64 statutul nr. 0 din 29.01.2011 cu privire la Statutul Profesiei De Avocat, Onorariile pot fi stabilite astfel:

a) onorarii orare;

b) onorarii fixe (forfetare);

c) onorarii de succes;

d) onorarii formate din combinarea criteriilor de la lit. a), b) şi c).

Prin urmare, Colegiul nu poate reține argumentarea apelantului referitor la compararea activității unui magistrat din cadrul instanței de judecată și a unui avocat, or legile ce reglementează raporturile acestora diferă.

În susținerea alegațiilor pretinse, în jurisprudența constantă a Curții Europene a Drepturilor Omului (cauza Costin versus România, hotărârea din 26 mai 2005; cauza Străin și alții versus România, hotărârea din 21 iulie 2005; cauza Petre versus România, hotărârea din 27 iulie 2006, etc.) s-a statuat că partea care a câștigat procesul nu va putea obține rambursarea unor cheltuieli decât în măsura în care se constată realitatea, necesitatea și caracterul lor rezonabil.

Din considerentele menționate şi având în vedere faptul că, hotărârea primei instanţe este întemeiată şi legală, iar motivele invocate de apelant sunt neîntemeiate, Colegiul Civil ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat şi de a menține hotărârea primei instanțe.

În temeiul art.385 lit. a), 390, 276[4] alin. (4) CPC RM colegiul civil și de contencios administrativ al Curții de Apel Nord,-

Decide:

Apelul declarat de CA „General Asigurări” SA prin intermediul avocatului Botnari Veaceslav se respinge.

Hotărârea Judecătoriei Orhei (sediul Central) din 14.06.2024, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de CA „General Asigurări” SA împotriva lui Lilian Munteanu cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare în ordine de regres și compensarea cheltuielilor de judecată se menține.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Președintele ședinței
Judecător Stanislav Grosu

Judecătorii Alina Țihonschi Radu Holban